

✍ WRITING CONTINUUM

Faza wstępna Wiek 3–5	Faza wyłaniająca Wiek 4–6	Faza rozwoju Wiek 5–7	Faza początkowa Wiek 6–8	Faza rozszerzająca Wiek 7–9
<ul style="list-style-type: none"> 📄 Używa głównie rysunków, by przekazać znaczenie. 📄 Zaczyna oznakowywać swoje rysunki i dodaje do nich słowa. 📄 Pisz swoje imię. 📁 Jest świadome tego, że druk zawiera znaczenie. ✂ Oprócz rysunków zaczyna tworzyć inne znaki (bazgranie). ✂ Pisz przypadkowe, rozpoznawalne litery, żeby przedstawić słowo. 😊 Opowiada o tym, co napisało i narysowało. 	<ul style="list-style-type: none"> 📄 Używa rysunków i liter, by przekazać znaczenie. 📄 Używa słów, żeby opisać lub uzupełnić (wesprzeć) rysunek. 📄 Kopiuje, przepisuje znaki, nazwy, imiona, słowa (environmental print – symbole, nazwy, liczby, które codziennie otaczają dziecko np. nazwy produktów, marki). 📁 Wykazuje znajomość związku między literami a dźwiękami. ✂ Pisz dużymi literami. ✂ Dopasowuje litery do dźwięków. ✂ Używa początkowych spółgłosek (głosek), żeby stworzyć słowo. ✂ Używa początkowych i końcowych spółgłosek (głosek), żeby stworzyć słowo. 😊 Udaje, że czyta to, co napisało. 😊 Uważa, że umie pisać. 😊 Nie boi się pisać. 	<ul style="list-style-type: none"> 📄 Pisz jedno/dwa zdania na dany temat. 📄 Pisz imiona i znajome słowa. 📁 Tworzy własne pomysły dotyczące pisania. ✂ Pisz od góry do dołu, od lewej do prawej, od przodu strony do tyłu. ✂ Łączy małe i duże litery. ✂ Eksperymentuje z dużymi literami. ✂ Eksperymentuje z interpunkcją. ✂ Zaczyna używać przerw między wyrazami. ✂ Używa coraz większej wiedzy o dźwiękach (fonemach, sylabach, rymach) do zapisywania słów. ✂ Literuje słowa, nieużywając przy tym powszechnych reguł literowania. ✂ Używa początkowych, środkowych i końcowych dźwięków, żeby zapisać słowa. 😊 Zaczyna czytać to, co napisało. 	<ul style="list-style-type: none"> 📄 Pisz kilka zdań na dany temat. 📄 Pisz o tym, co zaobserwowało i czego doświadczyło. 📄 Z pomocą pisz krótkie teksty (proste fakty o przedmiocie, temacie). 📁 Samo wybiera temat, na który pisze. ✂ Czyta własne teksty i z pomocą zauważa swoje pomyłki. ✂ Z pomocą prawia tekst dodając do niego więcej szczegółów. ✂ Systematycznie używa przerw między wyrazami. ✂ Czytelnie pisz większość liter. ✂ Pisz teksty, które mogą być odczytane inni i ono samo. ✂ Używa pisowni fonetycznej, pomagając sobie w samodzielnym pisaniu. ✂ Poprawnie literuje proste słowa i niektóre powszechnie występujące słowa. ✂ Zaczyna poprawnie używać przecinków i dużych liter. 😊 Dziel się swoimi tekstami z innymi osobami. 	<ul style="list-style-type: none"> 📄 Z pomocą pisz krótkie opowiadania i wiersze. 📄 Pisz krótkie teksty nie będące fikcją (np. rozprawka na dany temat, listy). 📁 Pisz z głównym wątkiem. 📁 Pisz używając pełnych zdań. 📁 Z pomocą tworzy teksty (fikcje i nie będące fikcją), które cechuje logiczny układ. 📁 Zaczyna dostrzegać interesujący język i używać go w swoich tekstach. ✂ Z pomocą używa kilku strategii wspomagających pisanie (np. sieć, burza mózgu). ✂ Słucha tekstów innych osób i oferuje swoją opinię. ✂ Zaczyna rozważać porady i opinie innych o swoich tekstach. ✂ Z pomocą dodaje opisy i detale. ✂ Z pomocą poprawia interpunkcję i użycie dużych liter. ✂ Z pomocą publikuje swoje teksty. ✂ Pisz czytelnie. ✂ Literuje najczęściej używane słowa prawidłowo, zaczyna literować według powszechnie przyjętych reguł. 😊 Z pomocą używa własnych strategii pisania, ustala sobie cele.
Faza przejściowa Wiek 8–10	Faza płynności Wiek 9–11	Faza biegłości Wiek 10–13	Faza scalająca Wiek 11–14	Faza samodzielności
<ul style="list-style-type: none"> 📄 Pisz o uczuciach, wyraża w tekstach opinie. 📄 Tworzy fikcję z jasnym wstępem, rozwinięciem i zakończeniem. 📄 Z pomocą tworzy teksty poetyckie, używa starannie dobranego języka. 📄 Z pomocą tworzy uporządkowane teksty niebędące fikcją (listy, raporty). 📁 Zaczyna stosować akapity, by zorganizować tekst. 📁 Z pomocą używa mocnych czasowników, interesującego języka i dialogów. ✂ Szuka informacji zwrotnej o swoich tekstach. ✂ Z pomocą poprawia jasność i przejrzystość swoich tekstów. ✂ Koryguje i pogłębia temat, dodając detale i opisy. ✂ Z pomocą używa źródeł (np. thezaurus, listy słów), żeby poprawić efektywność swojego pisania. ✂ Koryguje interpunkcję, składnię i gramatykę. ✂ Z pomocą publikuje swoje teksty w dopracowanej formie. ✂ Coraz częściej chcąc pisać prawidłowo, używa strategii wizualnych, reguł pisowni i wiedzy o częściach mowy. ✂ Z pomocą używa prawidłowo przecinków i apostrofów. 😊 Z pomocą używa reguł efektywnego pisania, żeby ustalić własne cele dotyczące pisania. 	<ul style="list-style-type: none"> 📄 Zaczyna pisać uporządkowane teksty, fikcje i niebędące fikcją (reportaże, listy, biografie i autobiografie). 📄 Z pomocą tworzy fabułę, w której występuje problem i jego rozwiązanie. 📄 Z pomocą wprowadza postacie do swoich opowiadań. 📄 Pisz poezję używając starannie dobranego języka. 📁 Zaczyna eksperymentować z długością zdań i ze zdaniami złożonymi. 📁 Z pomocą używa różnego typu wprowadzeń i zakończeń. 📁 Z pomocą używa opisów, detali, porównań. 📁 Z pomocą wprowadza do swoich tekstów dialogi. ✂ Używa różnego rodzaju strategii wspomagających pisanie. ✂ Z pomocą dostosowuje swoje teksty do różnych odbiorców i okoliczności. ✂ Z pomocą koryguje poszczególne elementy swoich tekstów (tematy, układ, dobór słów, logiczny układ zdań, styl, konwencję). ✂ Z pomocą stosuje się do sugestii innych o jego tekstach. ✂ Coraz dokładniej koryguje interpunkcję, pisownię i gramatykę. ✂ Z pomocą używa narzędzi do edycji (słownik, listy słów, funkcja sprawdzania pisowni) 😊 Z pomocą rozwija kryteria efektywnego tworzenia różnego rodzaju tekstów. 	<ul style="list-style-type: none"> 📄 Pisz przekonująco o swoich opiniach, uczuciach, pomysłach. 📄 Tworzy fabuły, które zawierają problem i rozwiązanie. 📄 Zaczyna tworzyć główne postacie, opisuje szczegółowo scenerię. 📄 Zaczyna pisać uporządkowane i płynne teksty niebędące fikcją, w tym proste bibliografie. 📁 Z pomocą pisz krótkie teksty, które zawierają argumenty i przykłady. 📁 Używa zdań łączących poszczególne akapity. 📁 Używa różnych typów zdań, wprowadzeń i zakończeń. 📁 Zaczyna używać opisowego języka, detali i porównań. 📁 Używa głosu narratora, żeby wywołać emocjonalną reakcję u czytelników. 📁 Zaczyna gromadzić informacje o temacie z różnych źródeł. ✂ Zaczyna poprawiać poszczególne cechy tekstu (tematy/argumentację, układ, dobór słów, płynność tekstu, styl, konwencję). ✂ Używa narzędzi (słowniki, listy słów, funkcji sprawdzania pisowni), żeby samodzielnie edytować tekst. ✂ Samodzielnie wybiera i publikuje niektóre swoje teksty w dopracowanym temacie. ✂ Zaczyna prawidłowo używać złożonej interpunkcji (przecinki, dwukropki, średniki, znaki zapytania). 😊 Zaczyna ustalać własne cele i znajduje sposoby aby poprawić swoje umiejętności pisania tekstów w różnych gatunkach literackich. 	<ul style="list-style-type: none"> 📄 Tworzy samodzielnie różne formy i gatunki tekstów dla różnych odbiorców i celów. 📄 Tworzy fabuły z punktem kulminacyjnym. 📄 Tworzy szczegółowe, wiarygodne scenerie i postacie w opowiadaniach. 📄 Samodzielnie pisz uporządkowane, płynne, szczegółowe teksty niebędące fikcją, w tym bibliografie w prawidłowym formacie. 📁 Pisz zwarte, spójne krótkie teksty, zawierające argumenty i przykłady. 📁 Używa opisowego języka, detali, porównań i metafor, by ulepszyć swoje koncepcje/pomyśły. 📁 Zaczyna używać dialogów, żeby ulepszyć rozwój postaci. 📁 Coraz częściej włącza do swoich tekstów narrację w pierwszej osobie. 📁 Łączy informacje na dany temat pochodzące z różnych źródeł. 📁 Gdy konieczne, tworzy wykresy, diagramy i tabele, żeby przekazać informacje. ✂ Skutecznie używa różnych strategii wspomagających pisanie, żeby zorganizować i ulepszyć swoje teksty. ✂ Koryguje poszczególne elementy tekstu (tematy/argumentację, układ, dobór słów, płynność tekstu, styl, konwencję). ✂ Dołącza skreślenia do swoich strategii poprawiania tekstu. ✂ Samodzielnie stosuje się do sugestii innych osób o swoich tekstach. ✂ Z coraz większą dokładnością używa złożonej interpunkcji (przecinków, dwukropków, średników i znaków zapytania). 	<ul style="list-style-type: none"> 📄 Pisz uporządkowane, płynne, poprawne i pogłębione teksty niebędące fikcją, zawierające przypisy i bibliografie w prawidłowym formacie. 📄 Pisz spójne, płynne teksty poetyckie i prozę. 📁 Stosuje jasny układ akapitów z prawidłowymi przejściami. 📁 W swoich tekstach stosuje narzędzia literackie (metafory, symbole, personifikacje, sugerowanie przyszłych zdarzeń). 📁 Efektywnie wplata do swoich opowiadań dialogi. 📁 Efektywnie rozwija fabułę, postacie, scenerie i nastroje (elementy literackie). 📁 Zaczyna rozwijać indywidualny styl pisania. ✂ Samodzielnie edytuje wielokrotnie swoje wstępne wersje tekstu. ✂ Szuka informacji zwrotnej u innych osób, używa ich sugestii, żeby wzmocnić swoje umiejętności pisania. ✂ Samodzielnie publikuje swoje dopracowane teksty, dostosowując je do różnych odbiorców i celów. ✂ Uwewnętrznia proces pisania. ✂ Konsekwentnie pisz gramatycznie (np. odpowiednia forma podmiotu i orzeczenia, odpowiedni czas) 😊 Pisz kompetentnie i z pewnością siebie na różnego rodzaju tematy. 😊 Udaje mu się wykonać złożone i ambitne projekty. 😊 Samodzielnie ustala sobie cele dotyczące pisania, analizując i oceniając swoje teksty.